

ственной модели Гоголя реальный фон такого города создавался посредством изображения социальной среды, предметов материальной культуры, духовной и религиозной жизни. Показательно, что первым известным художественным образом провинциального города у Гоголя стал Нежин из гимназической рукописной сатиры «Нечто о Нежине, или Дуракам закон не писан». Своеобразное выделение пространственно-смысловых концептов провинциального города подтверждается названием разделов («Освящение церкви на греческом кладбище», «Выбор в греческий магистрат», «Всеядная ярмарка», «Обед у предводителя дворянства П***», «Роспуск и съезда студентов»). Целостность иронически изображенной картины — «нечто о Нежине» — обеспечивается введением характерных для циклической жизни провинциального города действий или процессов (выборы в магистрат, освящение церкви, званый обед, отъезд / приезд студентов, ярмарка).

Раннее сатирическое сочинение Гоголя можно считать отправной точкой в творческом пути писателя, истоки которого связаны с Нежином.

Янкул Олексій

(ХНУ імені В. Н. Каразіна, аспірант)

ПРЕМІЇ ЦЕНТРУ КРАЄЗНАВСТВА ІМЕНІ АКАДЕМІКА П. Т. ТРОНЬКА ХНУ ІМЕНІ В. Н. КАРАЗІНА

Перший в Україні Центр краєзнавства було засновано у 2008 р. на базі Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Коло робіт, що проводяться його співробітниками, дуже широке: дослідження історії Харківщини та її класичного університету; створення інформаційних довідок стосовно Слобожанщини, її видатних діячів і подій; участь у форумах, конференціях, які присвячені проблемам краєзнавства та пам'яткознавства; проведення профорієнтаційної роботи зі школярами і студентами тощо. Крім того, до завдань підрозділу входить консультаційна допомога тим, хто займається питаннями краєзнавства Слобожанщини. Центр активно співпрацює з вищими навчальними закладами Харкова та Харківської області, а також Національною спілкою краєзнавців України, музеями, архіва-

ми, бібліотеками та іншими установами. У 2012 р. Центру присвоєне ім'я Героя України, академіка П. Т. Тронька (1915–2011).

Центром красзнавства засновані премії за досягнення у вивченні красзнавства. Зокрема, вони вручаються учасникам традиційної Міжнародної краснавної конференції молодих учених, яка проводиться за підтримки ТронькоЦентру. Цей форум з 1983 р. проводиться на історичному факультеті ХНУ імені В. Н. Каразіна і є найстарішим в Україні серед заходів відповідного профілю.

Одна з цих премій носить ім'я А. Г. Слюсарського (1900–1980) — історика, професора ХДУ імені О. М. Горького, який, перш за все, займався питаннями історії Слобідської України та її видатних діячів. Антон Григорович був першим головою Харківського відділення Українського товариства охорони пам'ятників історії та культури (1966–1971 рр.). Премія його імені заснована у 2010 р. і призначається за кращу доповідь з історії Слобожанщини. Номінантами премії були: Є. Рачков (2010, 2014 рр.), Ю. Коніва (2011 р.), В. Волинський (2012, 2013 рр.), В. Попович (2015 р.).

Друга премія була заснована у 2012 р. на честь славного уродженця Слобожанщини П. Т. Тронька — історика, краснавця, громадського і державного діяча, академіка НАН України, лауреата Державної премії СРСР. З 1990 р. до 2011 р. Петро Тимофійович був Головою правління Національної спілки краснавців України, а з 1996 р. до 2011 р. — Головою правління Всеукраїнського фонду відтворення видатних пам'яток історико-архітектурної спадщини імені О. Гончара. До того ж, він був редактором журналів, які присвячувалися проблемам краснавства і пам'яткознавства: «Пам'ятки України», «Краснавство» та ін. Також він був першим головою Наглядової ради ХНУ і почесним доктором Каразінського університету. Премією нагороджуються учасники Міжнародної краснавної конференції молодих учених за кращу доповідь з питань місцевої історії. Стипендіатами премії були: О. Вовк (2012, 2013 рр.), С. Бондаренко (2014 р.), А. Менькова (2015 р.).

З 2016 р. ще одну премію імені П. Т. Тронька отримують школярі — переможці харківського міського турніру юних істориків за краще знання минулого рідного міста. Першим її лауреатом став учень Харківського ліцею № 141 А. Титаренко.

Таким чином, премії, засновані Центром краснавства імені академіка П. Т. Тронька Харківського національного університету іме-

Аксьонов Володимир

(КЗ ХСІІІ № 15, учень)

ІСТОРИЧНА СПАДЩИНА РОДИНИ ГЕЛЬФЕРИХ-САДЕ У ХАРКОВІ

У роботі досліджується підприємницька діяльність Максиміліана Гельфериха, становлення його як підприємця, а його фірми й заводу як великої промислової одиниці в тогочасній Російській імперії. Також ми розглядаємо благодійну діяльність Гельфериха у другій половині ХІХ століття і його внесок у соціально-культурну сферу Харкова.

Нашою метою є дослідити історію становлення, розвитку та загибелі однієї з промислових імперій Слобідської України — підприємства Максиміліана Християновича Гельфериха-Саде, створити його портрет на тлі епохи. Наукова новизна цієї роботи полягає в тому, що ми розглядаємо цю тему з позиції розвитку туристичного потенціалу міста Харків, показуємо історію Гельфериха через матеріальні об'єкти, що залишилися після його життя. Завданням роботи є визначення місця підприємця в історії Харкова.

Тема є актуальною для туристичних фірм при розробці маршрутів Харковом.

Вишнякова Марія

(КЗ ХСІІІ № 15, учениця)

СТРІТ-АРТ ГАМЛЕТА ЗІНКІВСЬКОГО: МАРКУВАННЯ УРБАНІСТИЧНОГО ПРОСТОРУ

Одним із засобів суспільної взаємодії є мистецтво. Сучасний спосіб та сучасний ритм життя висувають нові вимоги до мистецтва. Ці вимоги знайшли відображення у літературі та образотворчому мистецтві, утворивши новий стиль — урбанізм, невід'ємною частиною якого є стріт-арт.